

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 17C/117/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111207528
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Straková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2011:8111207528.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Evou Strakovou v právnej veci žalobcu Telefónica O2 Slovakia, s.r.o., so sídlom Einsteinova 24, Bratislava, IČO: 35 848 863, zastúpený Mgr. Ľudovítom Pavelom, usadeným euroadvokátom, so sídlom Mlynská 2, Košice, proti žalovanému V. Y., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom S. XXXX/X, K., zastúpenému opatrovníčkou I. S., súdnou tajomníčkou Q. N. K., o zaplatenie 360,15 EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 29,80 EUR s 9 % ročným úrokom z omeškania z istiny 26,30 EUR od 27.6.2009 do zaplatenia a 9 % úrokom z omeškania z istiny 3,50 EUR od 29.7.2009 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd v y h l a s u j e zmluvnú podmienku stanovenú v Dodatku k zmluve o pripojení z 31.7.2008 v bode 2.2., podľa ktorej sa zaväzuje účastník uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 9.952,1 Sk za nepltnú.

Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa návrhom podaným na tunajší súd dňa 22.3.2011 domáhal zaplatenia pohľadávky 360,15 EUR s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 26,30 EUR za dobu od 27.6.2009 do zaplatenia, zo sumy 330,35 EUR za dobu od 22.7.2009 do zaplatenia a zo sumy 3,50 EUR za dobu od 29.7.2009 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel Zmluvu o pripojení a zároveň Dodatok k tejto zmluve v zmysle § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách.

Žalobca svoje služby vyúčtoval žalovanému faktúrami č. XXXXXXXXXXXX a XXXXXXXXXXXX v celkovej sume 29,80 EUR. Keďže žalovaný si svoje zmluvné povinnosti neplnil, žalobca mu faktúrou č. XXXXXXXXXXXX vyúčtoval zmluvnú pokutu vo výške 330,35 EUR. Žalovaný nezaplatil žalobcovi riadne a včas cenu poskytnutých služieb, ktorá mu bola vyúčtovaná faktúrami, čím porušil svoje zmluvné povinnosti.

Tunajší súd dňa 19.4.2011 vydal platobný rozkaz č. k. 12Ro/ 92/2011 - 21, v ktorom zaviazal žalovaného na úhradu istiny s príslušenstvom v zmysle žalobného návrhu.

Pre nemožnosť doručenia uvedeného platobného rozkazu žalovanému, súd dňa 22.7.2011 zrušil predmetný platobný rozkaz uznesením 17C/ 117/ 2011-41. Uznesením č. k. 17C/ 117/ 2011-39- zo dňa 22.7.2011 súd ustanovil žalovanému opatrovníčku, nakoľko sa žalovaný zdržiava na neznámom mieste.

Keďže žalovaná istina 360,15 EUR neprekračuje sumu 500 EUR, je toto konanie drobným sporom, pre ktoré nie je potrebné podľa § 115a ods. 2 O.s.p. nariaďovať pojednávanie, preto súd v tejto právnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania po oboznámení sa s listinami predloženými žalobcom.

Vo veci bolo vykonané dokazovanie oboznámením sa s návrhom, osvedčením o registrácii pre daň z pridanej hodnoty, zmluvou o pripojení zo dňa 31.7.2008, dodatkom k zmluve, pokusom o zmier zo dňa 29.5.2009, faktúrami č. XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX a ostatným obsahom spisu, pričom zistil tento skutkový stav:

Žalobca uzavrel so žalovaným dňa 31.7.2008 zmluvu o pripojení, na základe ktorej bola žalovanému poskytnutá užívateľská SIM karta s prideleným telefónnym číslom XXXXXXXXXXXX. K tejto zmluve bol dňa 31.7.2008 uzavretý dodatok „Ešte výhodnejšie - Usmejte sa“, na základe ktorého bol žalovanému predaný zľavnený mobilný telefón značka Nokia, pričom žalovaný sa zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu po dobu 24 mesiacov a počas nej riadne a včas si plniť zmluvné povinnosti. Pre prípad porušenia zmluvných povinností následkom odstúpenia od zmluvy bola v dodatku dojednaná zmluvná pokuta vo výške 9.952,10 Sk (330,35 EUR).

Žalovaný si neplnil riadne a včas zmluvne dohodnuté povinnosti a neuhrádzal žalobcom vystavené faktúry za poskytnuté služby.

Pokusom o zmier zo dňa 2.6.2009 žalobca vyzval žalovaného na úhradu neuhradenej pohľadávky vo výške 21,07 EUR, za užívanie telefónnych služieb.

Po márnom uplynutí dodatočne poskytnutých lehôt na zaplatenie dlžných čiastok žalobca odstúpil od zmluvy, čím vznikla žalovanému peňažná pohľadávka, ktorú doposiaľ neuhradil napriek viacerým výzvam, najmä telefonické výzvy, upomienky zasielané formou písomných správ a písomný pokus o zmier. Žalovaná čiastka pritom predstavuje poplatky za hovorné a zmluvnú pokutu.

Po nerefektovaní žalovaného na pokus o zmier žalobca zrušil právny vzťah. V predmetnom konaní žalobca teda uplatňuje cenu služby 29,80 EUR a zmluvnú pokutu 330,35 EUR.

Na základe tohto skutkového stavu súd čiastočne žalobe vyhovel.

Žalobca sa domáha plnenia zo zmluvy (§ 80 písm. b/ O.s.p.)

Žalobca služby dodal, žalovaný ich prijal a do vyhlásenia rozsudku za ne zaplatil. Súd nepodrobil súdnej kontrole cenu služieb, pretože cena bola jasne a zrozumiteľne dohodnutá a z úradnej moci ex officio súd nezistil ani iné okolnosti, ktoré by indikovali vadnosť právneho úkonu v časti ceny služieb. Súd preto v časti zaplatenia ceny za dodané služby žalobe vyhovel, pretože žalovaný ako dlžník má povinnosť z platného záväzku zaplatiť cenu služby (§494 Občianskeho zákonníka).

Súd priznal podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády 87/1995 Z.z. aj úroky z omeškania, vzhľadom na to, že nastala omeškanosť žalovaného s plnením záväzku dňom 6.4.2010.

Takýto záver však súd nemohol urobiť v časti o zmluvnej pokute. Pokiaľ by súd vyhovel žalobe na zaplatenie zmluvnej pokuty, nielenže by porušil zákon, princípy súkromného práva (princíp proporcionality), ale došlo by aj k porušeniu záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z členstva v Európskej únii.

Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Miesto v Smernici má aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa“ a s účinnosťou od 1. januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka.

Podľa § 53 ods. 1, 4 písm. k/ a 5 Občianskeho zákonníka (OZ) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

O tom, že zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody je aj sankciou, by nemali byť žiadne pochybnosti. Žalobca ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú žalobca žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Teda reálne môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych

mesačných poplatkov, zostáva mu už iba jeden poplatok a pre jeho nezaplatenie uplatní žalobca rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade omeškania sa spotrebiteľa už hneď na úvod dvojročného zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých žalobca dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa.

Súd prihliadal k ostatným zmluvným podmienkam, k povahe služby, k okolnostiam zmluvy a inej zmluve (čl. 4 ods. 1 Smernice). Aj keď žalobca výslovne neoznačil zmluvu podľa toho, aký typ podľa Občianskeho zákonníka reprezentuje, časť zmluvy o pripojení týkajúca sa kúpy telefónu predstavuje kúpnu zmluvu, ktorá je zároveň viazanou zmluvou k zmluve o pripojení. Za relevantnú treba považovať skutočnosť, že zmluvná pokuta má zohľadňovať zľavnenú cenu mobilného telefónu a v prípade predčasného ukončenia garantovať návratnosť prostriedkov investovaných do zľavy pri odpredaji telefónu. Zmluvná pokuta má však aj iný a to nežiaduci rozmer. Zmluvná pokuta neprimerane ukracuje spotrebiteľa.

Už pri spomínanej situácii, keď nezaplatená istina predstavuje sumu 29,80 EUR zmluvná pokuta 330,35 EUR tak vo vzťahu k nezaplatenej istine 29,80 EUR predstavovala jedenásťnásobok. Z pohľadu náhrady škody je takáto zmluvná pokuta neobhajiteľná aj z dôvodu, že podľa zmluvy je žalovaný povinný nahradiť škodu vzniknutú žalobcovi v súvislosti s porušením povinnosti žalovaného v časti presahujúcej výšku zmluvnej pokuty. (čl. 2,2 Dodatku k predmetnej zmluve).

Žalovaný porušil zmluvu v prvom roku zmluvného vzťahu a teda sa môže javiť, že v jeho prípade obavy z poškodzovania spotrebiteľa nie sú namieste. Súdna kontrola štandardných zmlúv je však postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s cieľom Smernice, ak by sa pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca

vôľa zmluvných strán. Do pozornosti súd dáva Doplňujúce formálne oznámenie Európskej komisie z 27.11.2008 č. 2007/2495, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že čl. 4 ods. 1 Smernice sa nezameriava na vôľu účastníkov, ale skôr na všeobecný pojem nekalých okolností. To sa odchyľuje od tradičnej zásady zmluvného práva, ktorou je suverenita účastníkov pri prejave vôle. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora je ochrana zavedená Smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je vzhľadom na dodávateľa alebo predávajúceho v slabšej pozícii, pokiaľ ide o schopnosť vyjednávať a úroveň jeho znalosti.“

Obligatórnosť zásahu je opodstatnená, ak spotrebiteľovi súd podľa procesného poriadku (§5 O.s.p.) nemôže poskytnúť poučenie o hmotnom práve. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Q. A. D. N. M. Roc S. R. (C-XXX/XX) a medzi N. D. N. M. Jos S.. N. M. K. a spol., spojené prípady C-XXX/XX a C-XXX/XX, z ktorého je zrejmá aj obligatórnosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh.

Súd nevidel riešenie len v čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty a je aj problematické nastaviť výšku zmluvnej pokuty, aby plnila význam pre dodávateľa a nepoškodzovala spotrebiteľa. Len čiastočné zneplatnenie zmluvnej pokuty by navyše nieslo riziko, že žalobcu by neodradilo takéto opatrenie, pretože v prípade súdnej kontroly by bola len sporadicky zmluvná pokuta zmoderovaná, ale predsa len by zostala a neprímerane by regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov. Aj tento význam má oprávnenie súdu podľa § 153 ods. 3,4 O.s.p., ktoré umožňuje súdu aj bez návrhu rozhodnúť o neplatnosti zmluvnej podmienky v štandardnej formulárovej zmluve. Opatrenia proti nečestným klauzulám musia byť efektívne a odradzujúce (čl. 7 ods. 1 Smernice).

Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť. Súd preto žalobu o plnenie zo zmluvnej pokuty zamietol.

Súd rozhodol v neprítomnosti účastníkov, pretože žiadny z nich nepožiadal pojednávanie odročit' (§101 ods. 2 O.s.p.).

Vzhľadom na čiastočný úspech žalobcu súd podľa § 142 ods. 2 O.sp. rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.